

ПЕРСПЕКТИВА

ЕНЕРГОАТОМ
ENERGOATOM

Тижнева газета

№35 (1457) 31 серпня 2019 р.

Заснована в 1991 році

ДЛЯ ТЕБЕ ШАНУ ВІДДАЄМО, УКРАЇНО!

Святкування Дня Незалежності України традиційно розпочинається з урочистої пошани державних символів, зокрема, державного прапора. До загальнодержавної акції долучилися і Нетішин.

У День Державного прапора України на майдан біля Нетішинської міської ради прийшли представники різних поколінь міста енергетиків, представники владних структур, підприємств та організацій міста енергетиків. Але найбільше молодих людей, які Нетішин по праву називають своєю малою батьківщиною і народились після проголошення незалежності України. Вони нащадки тих, кому доля дарувала право забити перший кілочок на місці спорудження Хмельницької АЕС, закласти фундамент житлового будинку, на якому згодом з'явиться історична табличка «Я перший». Це маленькі фрагменти історії великої держави.

Усіх об'єднала мелодія національного гімну. Згодом - і хвилина мовчання за тими, хто віддав своє життя за майбутнє нашої держави. Серед них, на жаль, і нетішинці.

До присутніх звернувся міський голова Нетішина Олександр Супрунюк. Його промова була просякнута оптимізмом щодо майбутнього нашої держави та міста енергетиків.

Заступник генерального директора з кадрів та соціального розвитку Хмельницької АЕС Віктор Демидюк зачитав вітання від імені генерального директора ХАЕС Миколи Панащенка. «Де майорить Прапор України – там мир і життя, людяність і благополуччя, єдність та повага, цивілізоване майбутнє, – йдеться у вітанні. – Під нашим прапором ми маємо жити і працювати так, щоб нащадки пишалися перемогами та успіхами своїх батьків та дідів, щоб світ знав могутню, процвітаючу державу Україну.

Від усього серця бажаю, щоб життя кожного громадянина завж-

ди було яскравим і багатим, як кольори нашого Державного стягу: синім і мирним, як небо, та жовто-

АЕС, мама, Ірина Юрївна, працює учителем української мови та літератури Нетішинського НВК.

Юні Ковалінки мають досягнення з різних шкільних предметів та перемоги у різноманітних конкурсах.

Під час демонстрації хореографічних композицій юні таланти продемонстрували складання державного Герба України – Тризуба – із пазлів, що уособлює праг-

золотистим, як пшеничні поля України!»

Цьогоріч право підняти державний прапор у Нетішині було доручено дітям – трійнятам подружжя Ковалінських – Анастасії, Івану та Богдану. Їх тато, Іван Іванович, – начальник відділу психолого-педагогічного і фізичного забезпечення навчально-тренувального центру Хмельницької

нення до єдності багатонаціональної держави.

Каміла Пельванова-Геворкян проникливо виконала пісню про державний прапор, автором якої є місцевий поет Богдан Фединчук.

Учасники церемонії поклали квіти до пам'ятників Героям України, Героям Майдану та обеліску на місці першого підняття національного прапора на Хмельниччині.

КІЛОМЕТРАМИ ВИТРИВАЛОСТІ

Безпосереднє святкування Дня Незалежності України у Нетішині розпочалось проведенням півмарафону «Незалежні люди», у якому взяли участь спортсмени з різних регіонів України. Для них було запропоновано два види дистанцій – 21 та 10 кілометрів. Організаторами заходу виступила ГО «Успішна молодь Нетішина», роботу якої координує Катерина Костецька. Півмарафон пройшов за підтримки виконавчого комітету Нетішинської міськради, Організації молоді ППО ХАЕС та Українського ядерного товариства.

Старт і фініш півмарафону відбувся біля КЗ «Палац культури міста Нетішина». У ньому взяли участь десятки активних пропагандистів фізкультури та спорту, здорового способу життя з багатьох населених пунктів нашої держави. Серед учасників півмарафону на старт також вийшли і працівники Хмельницької АЕС, військової частини 3043, 3-го Державного пожежно-рятувального загону.

За словами організаторів, спортивний забіг проводився із метою популяризації бігових масових заходів по всій Україні, пропаганди здорового способу життя серед молоді. Кожен учасник забігу зміг не лише випробувати свої сили, але й позмагатися за грошовий приз.

Серед чоловіків на дистанції 21 кілометр перемогу здобув житель Хмельницького Ігор Ярошенко, серед жінок – рівнянка Валентина Молчанець. Відстань завдовжки 10 кілометрів найшвидше

подолали хмельничанин Іван Чорний та киянка Вікторія Замаріна. До речі, вона торік брала участь у першому півмарафоні і також виборола першу сходинку п'єдесталу. За її словами, організація півмарафону у Нетішині проводиться на належному рівні. Вікторії подобається якість дистанції та хороша атмосфера у ході забігу. Вона вкотре заворожена неповторними місцевими краєвидами.

Під час підготовки півмарафону його організатори подбали, щоб дистанції проходили біля Хмельницької АЕС. Найдовша дистанція – 21 кілометр – на проміжному етапі пролягала біля села Полян, де розташовані відомі Голубі озера. За перебігом забігів ретельно спостерігали судді та волонтери. Враховуючи спеку, для учасників півмарафону на визначених ділянках було організовано забезпечення питною водою та фруктами.

- Приємно, що про наш півмарафон «Незалежні люди» тепер знає багато спортсменів, - розповідає координатор ГО «Успішна молодь Нетішина» Катерина Костецька, - про це свідчить географія мешкання учасників. Ми доклали максимум зусиль, щоб перебування гостей було комфортним у нашому гарному місті. Велика подяка всім добрим людям, які внесли свою лепту у організацію масштабного спортивного заходу. Особливо хочу відзначити роль міського голови Нетішина Олександра Супрунюка, виконавчого комітету Нетішинської міської ради, а також спонсорів – Організацію молоді ППО ХАЕС та Українське ядерне товариство. Завдяки їм ми одержали сувенірну продукцію для учасників марафону, футболки та медалі фінішера.

Є ЧИМ ПИШАТИСЬ

Полуднева літня спека не завадила жителям Нетішина навідатись у приміську паркову зону, щоб послухати зі сцени патріотичні мелодії та разом зі своїми дітлахами взяти участь у різних розважальних іграх, дегустації продукції кондитерів та кулінарів.

Згодом випала нагода познайомитись із виставкою творчих робіт декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва.

жавного пожежно-рятувального загону. Дітлахи із захопленням фотографувались у спеціальних захистних костюмах.

Не меншою популярністю у молодих гостей свята користувались зразки стрілецької зброї, яка є на озброєнні військовослужбовців військової частини 3043 з охорони Хмельницької АЕС.

Контролювати стан свого здоров'я навчали фахівці медсанчастини. Вони пропонували прой-

Постійним учасником подібних міських заходів є нетішинка Тетяна Ходак. Вона представила добірку сувенірних ляльок, виготовлених власними руками.

- У створенні образів я постійно експериментую, - каже майстриня, - завжди хочеться створити оригінальну річ. Приємно, що люди цікавляться моїми ляльками.

Своєрідну презентацію образотворчих робіт своїх вихованців представила Нетішинська художня школа. Вони виготовлені іу різних техніках.

Під час урочистостей з нагоди Дня Незалежності України у парковій зоні Нетішина відбувся профорієнтаційний захід «Місто професій». Відділ роботи з громадськістю та ЗМІ Хмельницької АЕС спільно із Організацією молоді ППО ХАЕС та Українським ядерним товариством організували презентацію професій, які представлені на електростанції. Для дітей було влаштовано вікторину на знання основ атомної енергетики із врученням призів переможцям. Крім цього всі охочі могли переглянути відеоролик про Хмельницьку АЕС у форматі 3D та взяти участь у фотосесії біля спеціального обладнаного стенда.

На презентації професій засоби пожежогасіння продемонстрували рятувальники 3-го Дер-

ти естафету із фізичних вправ, а потім за допомогою спеціальних приладів фіксували фізіологічний стан організму.

Під час церемонії нагородження успішних та активних жителів Нетішина перед учасниками святкування із вітальною промовою виступили міський голова Нетішина Олександр Супрунюк,

заступник генерального директора з кадрів та соціального розвитку Хмельницької АЕС Віктор Демидюк.

Нетішинці та гості міста вже вкотре порадили виступам зразкового ансамблю бального танцю «Шарм», який діє у Будинку дитячої творчості. Його незмінному керівнику Л.С.Грицук завжди приємно збирати на виступ колективу чисельну публіку. Танці вихованців «Шарму» запальні і здатні дарувати присутнім заряд позитивних емоцій.

Місто енергетиків славиться і своїми вокалістами, яких плекає школа мистецтв та наставники вокальних студій міського Палацу культури.

Відзначення Дня Незалежності України у Нетішині завершилось низкою розважальних заходів.

Олександр Шустерук
Фото автора та Євгена Цибульського

ЗМАГАЛИСЯ І САМОВДОСКОНАЛЮВАЛИСЯ

Істину про те, що вчитися ніколи і нікому не пізно, постійно підтверджують і спеціалісти відділу навчально-методичного забезпечення, що функціонує у навчально-тренувальному центрі Хмельницької АЕС. З року в рік вони відшліфовують професійні навички та вміння, проводять підготовку персоналу атомної станції за різними напрямками та наголошують, що знань забагато не буває.

Наставники навчально-тренувального центру також постійно

підвищують і рівень власних знань, адже вчитель завжди повинен бути на висоті. А досвід і знання своєї справи дають високі результати. Саме з цією метою уже більше десяти років на ХАЕС проводиться конкурс професійної майстерності серед інструкторів НТЦ.

Нещодавно п'ятеро викладачів-інструкторів навчального центру, а саме: Ігор Ткач, Павло Закандаєв, Олексій Ущяповський, Микола Одійчук та Микола Оверчук змагались у черговому про-

фесійному випробуванні, яке відбувалося у два етапи – теоретичному та практичному. Учасники ґрунтовно готувалися до своїх виступів, удосконалювали методику викладання лекцій, застосовували наочні матеріали, урізноманітнювали теоретичну базу науково-популярними роликками, цікавими сюжетами. Оцінювала інтелектуальні ринги конкурсна комісія НТЦ ВП ХАЕС, до складу якої входили й представники цеху теплової автоматики та вимірю-

вань, турбінного та енергоремонтного підрозділів атомної станції. За підсумками теоретичного та практичного етапів, судді визначили переможців. Лідерами змагання стали Ігор Ткач, Микола Оверчук та Микола Одійчук, які відповідно зайняли перше, друге та третє місце. За кожне призове місце інструкторам-учасникам буде виплачено грошові винагороди, які визначені відповідним положенням про конкурс.

Тетяна Степанюк

НА ЕНЕРГОБЛОЦІ №1 ХАЕС ПРОВЕДЕНО ВИПРОБУВАННЯ ОБЛАДНАННЯ ЦСВЯП

Під час планово-попереджувального ремонту на першому енергоблоці Хмельницької АЕС виконано великий обсяг і спектр робіт. Поміж іншого проведено випробування обладнання Центрального сховища відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП).

Пуско-налагоджувальні роботи з обладнанням ЦСВЯП за технологією Holtec International включали індивідуальні та функціональні випробування, що проводились під час комплексних випробувань на енергоблоці №1, а також комплексних випробувань обладнання із застосуванням імітаторів тепловиділяючих збірок.

Випробування мали на меті перевірити готовність обладнання до виконання робіт з поводження з відпрацьованими тепловиділяючими збірками. Зокрема, у ході робіт перевірялась відповідність характеристик обладнання і сис-

тем ЦСВЯП вимогам технічної документації, забезпечення якості та безпеки. З'ясували і можливості взаємодії обладнання ЦСВЯП з технологічним обладнанням реакторного відділення, відповідність функціонального призначення обладнання вимогам проекту. Для цього Хмельницька АЕС отримала окремий дозвіл Держатомрегулювання України.

Суворе дотримання норм і вимог проведення випробувань дозволило повною мірою виконати поставлені завдання, про що було складено акти виконаних робіт. Детально результати проведених випробувань викладено у Звіті, де зазначено перелік обладнання ЦСВЯП, яке пройшло випробування в обсязі програми та за висновками

комісії готове до здійснення індивідуальних і комплексних «холодних» випробувань з імітаторами тепловиділяючих збірок (ТВЗ) на інших енергоблоках після усунення вказаних у звіті виявлених в процесі випробувань недоліків.

ЕНЕРГОАТОМ І ТУРБОАТОМ ЗАТВЕРДИЛИ ПРОГРАМУ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОБЛАДНАННЯ ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ АЕС ДО 2024 РОКУ

Президент «НАЕК «Енергоатом» Юрій Недашковський та генеральний директор АТ «Турбоатом» Віктор Суботін підписали Програму модернізації обладнання 15 енергоблоків чотирьох українських АЕС на 5-річний період (2020-2024 роки). Підписання документу відбулося 27 серпня в Енергодарі. Також був підписаний договір між ВП «Атомкомплект» «НАЕК «Енергоатом і АТ «Турбоатом» на виготовлення і постачання конденсатора «блочно-модульного» виконання для заміни конденсатора турбіни К-1000-60/1500 на енергоблоці №5 ЗАЕС.

Коментуючи підписання документу, Юрій Недашковський зазначив: «Чотири роки тому ми дали новий потужний старт нашій співпраці, яка полягає не тільки в обслуговуванні парку турбін, а й в заміні і модернізації обладнання. Це дозволить нам підвищити і поліпшити ефективність роботи атомних станцій, і збільшити виробництво електроенергії, що є важливим в умовах нового ринку, коли кожна додаткова вироблена кіловат-година дає додаткові доходи для нашої компанії. Ми суттєво розширюємо нашу співпрацю в рамках програми імпортозаміщення, і це особливо важливо в нинішніх політичних умовах. Ми обговорили також довгострокову ремонтну програму - заміну тих запасних частин, які відпрацювали свій ресурс».

У слові-відповіді генеральний директор АТ «Турбоатом» Віктор Суботін подякував керівництву Енергоатома за плідну і взаємовигідну співпрацю. «За останні роки ми дійсно стали не просто партнерами Енергоатома, ми стали партнерами у розвитку енергетики країни. Обсяг модернізації «НАЕК «Енергоатом» визначено в більш ніж 6 мільярдів гривень на п'ять років. У нинішніх реаліях це, звичайно, величезні гроші для завантаження нашого підприємства. А це 3,5 тисячі працівників, їх сім'ї, це соціальні стандарти Харківщини, які ми теж визначаємо. Тому наша співпраця дуже важлива. Я хочу подякувати від імені колективу «Турбоатома», від імені енергомашинобудівельників компанії «НАЕК «Енергоатом», Юрію Олександровичу, Вам, перш за все, як керівнику компанії, яка робить все можливе для динамічного розвитку всього комплексу та енергетики, і енергомашинобудування України», - зазначив Віктор Суботін.

Програма модернізації обладнання АЕС включає два основні розділи, перший з яких передбачає заміну 8 конденсаторів турбін енергоблоків АЕС. В тому числі, в рамках імпортозаміщення, планується заміна 4-х конденсаторів російського виробництва. Сумарний приріст потужності енергоблоків атомних електро-

станцій після заміни конденсаторів складе близько 400 МВт.

Другий розділ Програми передбачає модернізацію проточних частин циліндрів турбін потужністю 200 МВт і 1000 МВт, у тому числі на 5-ти турбінах потужністю 1000 МВт в рамках програми імпортозаміщення. Модернізація включає заміну робочих лопаток на існуючих роторах і діафрагми, що дозволить підвищити потужність турбіни, її економічність і вирішити інші технічні проблеми. В рамках Програми планується модернізація циліндрів високого тиску турбін ЗАЕС, починаючи з 2020 року. Очікується, що модернізація турбін підвищить потужність і ККД діючих енергоблоків АЕС України на 10%, що забезпечить приріст потужності на 70-100 МВт на кожному блоці.

В рамках стратегічної співпраці лідера енергетичного машинобудування України - компанії Турбоатом, і оператора українських АЕС - «НАЕК «Енергоатом», продовжуються роботи по заміні конденсаторів турбін енергоблоків атомних електростанцій. Договір на виготовлення та поставку конденсатора «блочно-модульного» виконання з трубними системами з корозійостійкого матеріалу для турбоустановки енергоблока №5 Запорізької АЕС підписали гендиректор Турбоатома Віктор Суботін і директор ВП «Атомкомплект» «НАЕК «Енергоатом» Андрій Майстренко. Конденсатор «блочно-модульного» виконання забезпечить підвищення надійності експлуатації енергоблока і підвищить його потужність на 25-60 МВт. Відповідно до тендерних процедур, сума договору складає 485 млн грн. Термін поставки конденсатора - травень-червень 2020 року.

Виготовлені Турбоатомом аналогічні «блочно-модульні» конденсатори вже успішно експлуатуються на енергоблоках №2, №3 і №4 Запо-

різької АЕС, енергоблоці №1 і №2 Южно-Української АЕС, на енергоблоці №3 ЮУАЕС монтаж конденсатора закінчується.

Турбоатом висловив готовність протягом наступних двох років виготовити нові конденсатори для енергоблоків №1 та №6 ЗАЕС, енергоблоків №1, №2, №3 та №4 Рівненської АЕС, №1 і №2 Хмельницької АЕС.

Нагадаємо, що робота «Розробка і впровадження конденсаторів парових турбін атомних електростанцій» отримала Державну премію України в галузі науки і техніки за 2018 рік. Розробка конденсаторів нового покоління «блочно-модульного» виконання для турбоустановок потужністю 1000 МВт виконувалась на замовлення «НАЕК «Енергоатом» фахівцями флагмана вітчизняного енергетичного машинобудування - харківського АТ «Турбоатом». Нові конденсатори відповідають сучасним вимогам з енергоефективності та надійності як для модернізації діючих АЕС, так і для будівництва нових атомних енергоблоків.

Довідково. Експлуатація конденсаторів К-38080 «блочно-модульного» виконання на третьому енергоблоці Запорізької АЕС продемонструвала: нове обладнання виробництва АТ «Турбоатом» істотно підвищує ефективність енергоблока за рахунок виробництва додаткової електроенергії і зниження витрат на ведення водно-хімічного режиму.

За результатами впровадження конденсаторів нового покоління отримано позитивний економічний ефект: на одному і тому ж реакторному обладнанні збільшена електрична потужність. Розрахунковий економічний ефект від впровадження конденсатора на атомних станціях України з блоками потужністю 1000 МВт становить понад 2,6 млрд грн.

ГЕНДИРЕКТОРОМ ЗАЕС ПРИЗНАЧЕНИЙ ПЕТРО КОТІН

Генеральним директором відокремленого підрозділу «Запорізька АЕС» призначено директора з виробництва - заступника виконавчого директора з виробництва ДП «НАЕК «Енергоатом» Петра Котіна. Офіційне представлення нового керівника колективу атомної станції відбулося 27 серпня 2019 р. під час оперативної наради під головуванням президента НАЕК «Енергоатом» Юрія Недашковського.

Довідково. Петро Котін народився 13 квітня 1961 року в м. Володимир. Закінчив Московський

інженерно-фізичний інститут за спеціальністю «Атомні електростанції і установки». Після закінчення навчання в 1985 році був прийнятий на посаду оператора реакторного цеху Запорізької АЕС. Пройшов усі щаблі оперативного керування, працював у сфері міжнародної діяльності. У центральній дирекції компанії Енергоатом Петро Котін очолював блок виробництва і працював над міжнародними проектами, з 2014 р. опікувався стратегічним для України проектом «Енергетичний міст «Україна - Європейський союз».

Ювілеї

Серед інших фактів про будову землі слова учителя хімії про те, що метали широко поширені в природі і зустрічаються у водах річок, морів, океанів, озер, в надрах землі, навіть в тілах рослин, тварин і атмосфері врізались у пам'ять. Метали є головним конструкційним матеріалом через їх однорідність, високу міцність і непроникність для газів і рідин. Завдяки можливості змінювати рецептуру сплавів можна і змінювати їх властивості. На уроках фізики ми дізнавались, що у електротехнічній промисловості метали є хорошими провідниками електричного струму, зокрема срібло, алюміній і мідь. Пізніше під час навчання у профільних вузах для багатьох актуальною була інформація, що сплави і метали застосовуються для виготовлення робочої частини інструментів, пристроїв.

Цей короткий опис можуть суттєво доповнити насамперед працівники відділу контролю металів Хмельницької АЕС, для яких поняття «метал» має глибинний зміст. Без перебільшення можна сказати про їх здатність заглянути в його «душу». Для багатьох спеціалістів цього підрозділу такий процес на ХАЕС триває 35 років.

УМІННЯ ВІДЧУВАТИ

ли Микола Мороко та Олександр Вербіцький. Восени 1984 року до них приєдналися ще четверо колег. Роботу лабораторії очолив колега Миколи Павловича по Кольській АЕС Юрій Копилов. Поступово штат лабораторії розширювався. Враховуючи нові вимоги та міжнародні стандарти у сфері контролю металу під час ремонтних кампаній на діючих АЕС, у 1998 році лабораторію було реорганізовано у відділ. Зараз у ньому функціонує чотири лабораторії.

У роки становлення підрозділу його першим працівником було довірено проведення приймальних операцій обладнання і трубопроводів, які звідусіль надходили до будівельного майданчика. Під їх наглядом здійснювались монтажні роботи, а також тривала робота з організації нового підрозділу. На посаді начальника відділу Юрій Копилов пропрацював до 2003 року, потім естафету перейняв Ілля Клещевніков. Після виходу його на заслужений відпочинок «боездатність» відділу забезпечував Василь Летвинко. Зараз підрозділ очолює Дмитро Шматько, трудовий стаж

Миколи Мороко. Багато сил, енергії та знань довелося докласти йому у ході передпускових операцій на другому енергоблоці. Працівники лабораторії провели незліченну кількість контрольних вимірів. З ними завжди був Микола Павлович, який своїм особистим підписом засвідчував якість у проведенні різних видів контролю металу.

Для того, щоб бути хорошим спеціалістом, замало лише одного бажання набувати практичного досвіду. У роботі з металом важливе місце займає і теорія. Принаймні до цього постулату Микола Мороко ставився зі всією серйозністю. Йому випала нагода навчатися на курсах підвищення кваліфікації інженерно-технічних працівників з неруйнівних методів контролю металу у Челябінській філії «Уральський Всесоюзний теплотехнічний інститут», Інституті електрозварювання ім. Патона, міжнародному об'єднанні «Інтератоменерго». 1997 року за програмою TACIS пройшов навчання за європейською методологією контролю металу на ХАЕС. Його атестовано у Головній галузевій комісії Мінпаливенерго, як члена атестації-

лівість примусити стрімку річку виробляти електроенергію. Коли після закінчення університету Ілля Дмитрович очолив ремонтну групу лабораторії контролю якості Ангарського електролізного хімікомбінату, не мав і гадки, що стане свідком спорудження ХАЕС.

- Мій тесть родом з України, - пригадує Ілля Дмитрович. - Він підказав, що у мальовничому та благодатному краї розпочалось будівництво електростанції. Чому б не спробувати там долю? Я прислухався до поради. А на ХАЕС була потреба у спеціалістах моєї кваліфікації. Отож у 1985 році став її працівником. Я пишаюсь тим, що доля мені дала можливість пліч-о-пліч трудитись із справжніми професіоналами, якими я вважаю весь колектив відділу контролю металів.

Василь Летвинко посаду начальника відділу контролю металів обіймав 5 років. Зараз він очолює виробничо-технічну службостанції, але охоче поділився своїми міркуваннями про членів колективу попереднього місця його роботи.

- Кожен працівник Хмельницької АЕС усвідомлює, що під час вико-

«ЦЕ НАША З ТОБОЮ БІОГРАФІЯ»

Вже стали історією дні і роки, коли, після появи першого кілочка на місці спорудження Хмельницької АЕС стрімко зростає енергетичний гігант. У звітах будівельників фігурували такі специфічні терміни, як «мінусова відмітка», «нуль», «п'ята відмітка», «п'ятнадцята відмітка»... Потім виробничі приміщення починались обладнанням, пристроями, які склали основу забезпечення технологічних процесів на Хмельницькій АЕС. Саме у цей період виникла потреба у спеціалістах, які могли б засвідчувати їх надійність, тобто охарактеризувати фізичний стан металу.

Першими спеціалістами у сфері контролю металу на ХАЕС, яка перебувала у стадії будівництва, ста-

якого увідділі контролю металів складає 33 роки. У кожного з попередніх керівників, спеціалістів залишилися хороші спогади про спільну роботу.

Після того, як повноцінно запрацювала лабораторія металів Хмельницької АЕС, у 1985-му році Миколу Мороко було відзначено за високі виробничі показники, участь у громадському житті колективу Почесною грамотою, а наступного року портрет занесено на станційну Дошку пошани. Не забарилось і посадове зростання: старший майстер 1 групи лабораторії металів, інженер першої категорії, а з 1999 року - начальник лабораторії неруйнівних методів контролю відділу контролю металів.

Жодна ремонтна кампанія на ХАЕС не обходилась без участі

їної комісії ХАЕС з атестації контролерів. Заслуги Миколи Павловича були помічені на урядовому рівні. За досягнення високих показників у трудовій діяльності Микола Павлович нагороджений Грамотою Міністерства палива та енергетики України, а також відзнакою «За спорудження 2 енергоблока ХАЕС». Йому присвоєно звання «Заслужений енергетик України».

Трудову біографію Ілля Дмитрович Клещевніков розпочав на Ангарському електролізному хімікомбінаті. Згодом став студентом денного відділення Іркутського університету. Під час виробничої практики Іллі Дмитровичу довелося побувати на Братській ГЕС. Гігантоманія вражала. Але кругом відчувався дух не підробного ентузіазму, що дав мож-

нання професійних обов'язків треба керуватись таким суспільно-психологічним критерієм, як відповідальність, каже Василь Федорович. - Це досягається чітким дотриманням посадових інструкцій, приписів та інших виробничих документів. До цього у колективі відділу контролю металів серйозне ставлення. Але жодним нормативним документом не передбачено таке поняття, як довіра. Саме вона є рушієм плідної роботи спеціалістів, які мають дозволу на проведення різних видів контролю металу. Більшість працівників, яких я добре знаю, мають право ставити свій підпис на документах, де зафіксовано результати контролю металу на обладнанні та системах важливих для безпеки діючих енергоблоків. Треба погодитись,

«ХАРАКТЕР» МЕТАЛУ

це колосальна відповідальність. Саме серед таких професіоналів мені випала честь працювати. Залишилися тільки гарні спогади. З нагоди славного ювілею відділу контролю металів бажаю його працівникам всіх земних чеснот та міцного здоров'я.

КРОК ЗА КРОКОМ У ВИРОБНИЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Протягом 35 років колектив відділу контролю металів причетний до різних відповідальних технологічних заходів, які проводились на Хмельницькій АЕС.

- Наше основне завдання, - розповідає начальник відділу контролю металів Дмитро Шматько, - провести своєчасний та якісний контроль стану металу обладнання та трубопроводів, які задіяні на важливих технологічних ділянках. На Хмельницькій і Южно-Українській АЕС під час планово-попереджувальних ремонтів успішно експлуатується система контролю корпусу реактора ультразвуковим, вихорострумним та візуальним методами, виготовлена фірмою INETEC, Хорватія. Попередньо тривала кропітка робота з підготовки системи до атестації Головною галузевою атестаційною комісією та отримання позитивних висновків Державною інспекцією ядерного регулювання України. Під час планово-попереджувальних ремонтів також успішно застосовується обладнання систем контролю та глушіння методом зварювання теплообмінних труб парогенераторів, які виготовлено фірмою VUJE, Словачія.

Реконструкція і модернізація діючих АЕС є перманентним процесом, бо лише за таких умов можна підвищити рівень безпечної експлуатації основного обладнання. Цьому напрямку значна увага приділяється на ХАЕС. Зокрема під постійним контролем перебуває обладнання реакторної установки, яким в числі інших опікуються працівники відділу контролю металів. Раніше вони успішно пройшли етапи навчання з експлуатації систем, які допомагають проводити обстеження стану металу обладнання важливого для безпеки ХАЕС. Темі комп'ютерного моделювання був присвячений семінар, який відбувся на технологічній базі чеського Інституту ядерних досліджень в місті Ржеж. В його роботі взяли участь чеські спеціалісти, представники українських АЕС, «НАЕК «Енергоатом» та ДІЯРУ. До цього процесу була залучена лабораторія автоматизованих систем контролю відділу контролю металів Хмельницької АЕС, якою зараз керує Олександр Сахнюк. Її працівники займаються проведенням дистанційного контролю металу обладнання і трубопроводів енергоблоків ВП ХАЕС із застосуванням автоматизованих

систем контролю (у т.ч. із залученням спеціалізованих організацій).

Персонал лабораторії неруйнуючих методів контролю виконує контроль стану металу обладнання і трубопроводів енергоблоків та допоміжних об'єктів ВП ХАЕС. На теперішній час лабораторію очолює Юрій Демчук, який працює у ВКМ 32 роки. Спеціалісти лабораторії з використанням сучасного дефектоскопічного обладнання, на основі отриманих атестаційних документів успішно виконують неруйнуючий контроль металу обладнання реакторного і турбінного відділень. У рамках технічної допомоги ВП РАЕС та ВП ЮУ АЕС, за проведення вихорострумного контролю лопаток 5 ступеня ЦНТ турбіни, фахівці лабораторії отримали листи подяки від керівництва вищезазначених АЕС.

Багато функціональних обов'язків у лабораторії металознавства (ЛМ). Керує лабораторією Володимир Вербицький. Спеціалісти ЛМ виконують лабораторні дослідження стану металу руйнівними і неруйнівними методами (в т.ч. безпосередньо на обладнанні та трубопроводах); виконують візуальний контроль основного металу та зварних з'єднань; беруть участь в роботі комісії з технічного опосвідчення; залучаються до розслідування причин пошкодження металу; супроводжують роботи з дослідження зразків-свідків металу (встановлених в корпусі реактора), результати яких лягають в об'рунтування безпечної експлуатації та продовження ресурсу реакторів енергоблоків ВП ХАЕС. Проведені роботи з контролю механічних властивостей і структури металу трубопроводів першого і другого контурів енергоблоків №1, 2 після 100 та 200 тисяч годин експлуатації, чим підтверджено відповідність характеристик механічних властивостей і структури металу вимогам НД, що свідчить про відсутність змін цих характеристик і структури в процесі експлуатації.

В ЛМ працює найдосвідченіший працівник – лаборант з фізико-механічних випробувань Світлана Іванівна Сідлецька з 33 річним трудовим стажем. Світлана Іванівна виконує фізико-механічні випробування контрольних зварних з'єднань для атестації зварювальників і атестації технології зварювання. Саме під її контролем знаходяться всі зварювальники, які виконують зварні з'єднання та наплавлення на обладнанні та трубопроводах ВП ХАЕС.

Узагальнення діяльності вищеперерахованих лабораторій здійснює інженерно-технологічна лабораторія (начальник Ігор Тимошук). Тут розробляються програми контролю металу, схеми і технологічні карти контролю, створюються бази даних з тематики роботи відділу кон-

тролю металів, забезпечується метрологічна повірка та ремонт обладнання й апаратури, які використовуються спеціалістами відділу.

Сьогодні у відділі контролю металів плідно трудиться більше семи десятків працівників, більшість з них брала активну участь у заходах із продовження терміну експлуатації першого енергоблока.

«МЕТАЛОЗНАВЦІ» - ЛЮДИ ДОПИТЛИВІ

Стосунки між людьми прийнято оцінювати за неписаним правилом: скажи, хто твій друг – стане зрозумілим хто є ти. До цього можна додати, що людину, як особистість, характеризують не тільки друзі чи ставлення до світу, а й захоплення. Доведено, що людина не може постійно задовільнятися досягненнями, які допомагають матеріально існувати. У кожного є ще й душа, яка також прагне поживи, звичайно ж, на духовному рівні. Небезпідставно народилися такі вислови, як «мені ця справа до душі», «душа радіє від того, що вдалося досягти» тощо.

На ХАЕС працює багато людей, яких характеризує прагнення збагатити свій духовний світ. У кожного свій шлях. Одні реалізують себе у колекціонуванні монет, банкнотів, листівок, календарів, мінералів (до цього переліку можна додати практично все, що нас оточує). Інші вільний від роботи і сімейних турбот час присвячують створенню в'язаного одягу, вишитих рушників, сувенірів, прикрас, меблів. До рангу захоплень також можна віднести спорт, активний відпочинок на природі. Принаймні на нашій електростанції вистачає мисливців та рибалок. Є художники, фотоаматори. Якщо хтось і не формує домашньої книгозбірні, але любить на годинку-другу поринути у захоплюючий світ літератури – це також вважається захопленням. Коли уважно придивимось один до одного, то зрозуміємо, що людей без будь-якого хобі дуже мало. У колективі відділу контролю металів вистачає любителів активного відпочинку на лоні природи, де можна присвятити себе різним видам спорту. До цієї когорти належать Віталій Антончик, Андрій Кінах, Віталій Переятець, Денис Красовський, Кирило Клименко.

Про неповторні краєвиди різних місць нашої країни захоплено можуть розповісти Олександр Сахнюк та Вадим Румянцев. Крім мандрівок туристичними шляхами вони інколи долають дистанції водними шляхами на човнах. Похвалитися своїми «трофеями», які вдалося здобути за допомогою вудочок, можуть Олександр Коваль, Олександр Поліщук, Дмитро Терлецький, Роман Циплаков. Прихильниками так званого «тихого полювання», тобто збирання грибів, є Олексій Юзефович, Станіслав Матус. Цікаво про виро-

щування фруктових дерев можуть розповісти Володимир Вербицький та Ігор Тимошук. Для Олеси Стецюк підкоряється бісер. За його допомогою вона створює цікаві вишиті композиції. Знання про властивості металів стали у пригоді Богдану Ковбі. Він займається художньою ковкою та практикує зварювання металевих конструкцій.

Іван Півторак та Максим Сукач поділяться з вами багатьма нюансами у розведенні пухнатих кроликів, а Іван Кривоконь - про тонкощі розведення гусей та индиків і темою використання мікропроцесорів в домашньому господарстві.

Юрій Демчук, Іван Кривоконь, Ігор Кирилук та брати Володимир та Олександр Тимошуки можуть поділитися, як власноруч побудувати будинок.

З легкістю розповідь Вам про особливості характеру людини по даті народження Тетяна Косік.

Про всі нюанси виготовлення сиров'ялених м'ясних продуктів, плову на мангалі, смачного шашлика та смачного домашнього вина вам повідають Юрій Серезко та Артур Мороз.

Інформацією про застосування останніх електронних новинок китайської промисловості в повсякденному житті з вами радо поділяться Віктор Кулинич, Сергій Шкальнюк та Андрій Музиченко.

Захоплення ремонтом та реконструкцією автомобілів допомогло свого часу Василю Бурлаку долучитися до допомоги воїнам, які на сході захищають рубежі нашої держави.

- У 2012 році мені на очі потрапило оголошення про продаж старенького пасажирського автомобіля «ГАЗ-69А», - розповідає Василь Бурлак, - старше покоління пам'ятає його по народній назві «Бобік». Я планував переробити його на трактор, але цей автомобіль сподобався доньці – вмовила не різати. Два роки по гвинтику я перебиравав автівку, замінював та удосконалював деталі. Коли у 2014 році розпочалась військова агресія проти України, наша армія відчувала великі проблеми із забезпеченням товарів першої необхідності та надійною технікою, зв'язався із волонтерами, які опікувались допомогою українській армії, щоб передати відновлену техніку нашим бійцям. Подальша доля цього автомобіля мені невідома. Машина – це залізяка, куплю іншу, а людське життя – безцінне, його не повернеш за будь-які гроші, але я впевнений, що моє авто допомогло українським військовослужбовцям, а, можливо, комусь і врятувало життя.

Кажуть, що справжніми професіоналами на будь-якому поприщі можуть ставати справжні особистості, якими керують допитливість, пізнання. У відділі контролю металів такими можуть гордитись.

Олександр Шустерук

ІНФОРМАЦІЯ про намір Відокремленого підрозділу "Хмельницька АЕС" здійснити зміну тарифів на централізоване водопостачання і водовідведення на 2020 рік

Керуючись п.2 "Порядку інформування споживачів про намір зміни цін/тарифів на комунальні послуги з об'єкту такої необхідності", який затверджений наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 05.06.2018 №130 ВП "Хмельницька АЕС" доводить до відома споживачів інформацію про намір здійснити зміну тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення.

Діючи на сьогоднішній день тарифи на централізоване водопостачання та водовідведення встановлені Рішенням виконавчого комітету Нетішинської міської ради Хмельницької області від 08.07.2018 №339/2018 і складають:

на централізоване водопостачання - 9,02 грн. без ПДВ та 10,82 грн. з ПДВ за 1 куб.м, на централізоване водовідведення - 8,34 грн. без ПДВ та 10,01 грн з ПДВ за 1 куб.м.

З часу встановлення тарифів відбулося зростання основних складових тарифів, зокрема, мінімальної заробітної плати, паливо-мастильних та інших матеріальних ресурсів, збільшення розміру податків і зборів, вартості інших послуг що призвело до збільшення фактичної собівартості послуг на 36,7% у порівнянні з врахованою в діючих тарифах з централізованого водопостачання та водовідведення.

З метою отримання економічно об'єктивних тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення ВП ХАЕС виконав розрахунки тарифів для всіх категорій споживачів згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 №869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги».

Планові тарифи на централізоване водопостачання та водовідведення визначені в наступних розмірах (з урахуванням податку на додану вартість):

на централізоване водопостачання 13,96 грн./м³;
на централізоване водовідведення 16,70 грн./м³.

Структура планових тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення

Найменування планових показників	Централізоване водопостачання	Централізоване водовідведення
1 Виробнича собівартість, усього у т.ч.:	11,63	13,92
1.1 прями матеріальні витрати, у тому числі	2,13	1,40
1.1.1 покупна вода	0,00	0,00
1.1.2 покупна вода в природному стані	0,00	0,00
1.1.3 електроенергія	1,73	0,89
1.1.3 послуги сторонніх підприємств з очищення стоків	0,00	0,00
1.1.4 інші прями матеріальні витрати	0,40	0,52
1.2 прями витрати на оплату праці	2,87	5,28
1.3 інші прями витрати, у т.ч.:	4,26	1,05
1.3.1 відрахування на соціальні заходи	0,63	1,16
1.3.2 амортизація	0,22	0,05
1.3.3 інші прями витрати	3,41	3,20
1.4 загальновиробничі витрати	2,37	2,83
2 Адміністративні витрати	0,00	0,00
3 Витрати на збут	0,00	0,00
4 Інші оперативні витрати	0,00	0,00
5 Фінансові витрати	0,00	0,00
6 Витрати повної собівартості усього	11,63	13,92
7 Плановий прибуток	0,00	0,00
8 Тариф на централізоване водопостачання та водовідведення без ПДВ, грн./1 куб.м.	11,63	13,92
9 Податок на додану вартість (20%)	2,33	2,78
10 Тариф на централізоване водопостачання та водовідведення з ПДВ, грн./1 куб.м.	13,96	16,70

Зауваження та пропозиції від фізичних та юридичних осіб міста приймаються протягом 14 календарних днів від дня публікації даного повідомлення за адресою ВП ХАЕС КГ: 30100, Хмельницька область, м. Нетішин вул. Енергетиків 20.

ВІТАЄМО!

**Нілу Миколаївну
БАБИЧ
з Ювілеєм!**

Сьогодні ювілейну стоптано стежину
Та спокою нема для Ваших ніг,
Бо пройдено життя, лише частину -
Попереду багато ще доріг.
Нехай душа у Вас ніколи не старіє,
На білій скатертині будуть хліб і сіль,
Своїм теплом Вас завжди сонце гріє
Слова подяки лунуть звідусіль.
В житті нехай все буде, що потрібно,
Без чого не складається життя,
Любов, здоров'я, щастя, дружба
Та вічна нестаріюча душа.

Колектив та цехком ЗВВО

**Ларису Іванівну
ТИЩЕНКО**

з Днем народження!

Нехай життя квітує буйним цвітом
І день народження приходить знов і знов,
А доля хай дарує з кожним роком
Міцне здоров'я, щастя і любов!

Колектив СК

**Юрія Васильовича РИБЦЬКОГО
Юлію Ігорівну РЕШЕТНЯК
Костянтина Олексійовича БЕРДІНА
Олену Володимирівну ДОЛІНСЬКУ**

з Днем народження!

Здоров'я, щастя та добра, наснаги,
успіхів, тепла. І повсякденно, повсякчас хай
буде все у вас гаразд!

Колектив ЦДПРВ

Нетішинська музична школа оголосила додатковий набір

ПСМНЗ «Нетішинська міська школа мистецтв» оголошує додатковий набір учнів на 2019-2020 навчальний рік за спеціальностями:

- відділ струнно-смичкових інструментів (скрипка, віолончель) – діти віком 6 – 7 років – термін навчання 8 років,

- відділ народних інструментів (баян, акордеон, бандура, гітара) – діти віком 6-7 років – термін навчання 8 років, 9 років – термін навчання 6 років,

- відділ духових і ударних інструментів (сопілка, флейта, саксофон, труба, тромбон) – діти віком 6-7 років – термін навчання 8 років, 9 років – термін навчання 6 років,

- вокально-хоровий відділ – діти віком 6-7 років – термін навчання 8 років, 9 – термін навчання 6 років,

- клас народного співу – діти віком 6-7 років – термін навчання 8 років, 9 років – термін навчання 6 років.

- група раннього музичного розвитку «Домі-соль-ка» (госпрозрахункова) – діти віком 5 років.

Жителі Хмельниччини перерахували на потреби

війська трохи менше 50 млн грн

Внесок платників Хмельницької області до держбюджету у вигляді військового збору на початок серпня 2019 року склав 247,2 мільйона гривень, що на 46,5 мільйона, або на 19% більше від минулорічних надходжень у цей же період.

Важливим чинником збільшення загальної суми відрахувань є ріст заробітної плати подоплян та розширення кола суб'єктів господарювання, які створили для них робочі місця, й, відповідно, кількості працюючих – платників військового збору, – пояснюють у Головному управлінні ДФС у Хмельницькій області.

Військовий збір зараховується до державного бюджету. Його платниками є юридичні та фізичні особи, які отримують доходи, та податкові агенти. За ставкою податку 1,5% оподатковуються нараховані доходи на користь платника протягом звітного податкового періоду.

Підприємства Хмельниччини придбали у своїх зарубіжних партнерів товарів на суму понад 11 мільярдів гривень

Цього року підприємства-імпортери Хмельниччини придбали у своїх зарубіжних партнерів різноманітних товарів на 11,7 мільярда гривень, що майже на 30 відсотків перевищує минулорічний вартісний показник, повідомили на Хмельницькій митниці ДФС.

До числа бюджетоформуючих імпортерів товарів увійшли ТВЕЛі до ядерних реакторів, машини та механічні пристрої спеціального призначення, частини та пристрої моторних транспортних засобів, полімерна сировина, обладнання призначене для наповнення, сортування, закручування та маркування пляшок; машини та верстати для текстильної промисловості, комплекси з осушування, очищення та зберігання зернових культур; сідельні тягачі, обладнання для хімічної промисловості.

До числа основних торговельних партнерів Хмельниччини при імпорті продукції увійшли Польща, Німеччина Росія, Італія, Бельгія, Австрія, Чехія, Швейцарія Китай і Туреччина. Вони забезпечили більше половини усіх закупівель імпортованих товарів представниками бізнес-спільноти краю.

ДИСИДЕНТ НОМЕР ОДИН. ЯК КНЯЗЬ АНДРІЙ КУРБСЬКИЙ БАТЬКІВЩИНУ ЗРАДИВ

**НАЩАДОК КНЯЗІВ
ЯРОСЛАВСЬКИХ**

ПЕРЕФРАЗОВУЮЧИ великого мислителя, можна сказати, що вся історія людства була історією зрад. З моменту зародження перших держав і навіть раніше з'являлися індивідууми, які з особистих мотивів переходили на сторону ворогів своїх одноплемінників.

Росія не є винятком з правил. Князь Андрій Дмитрович Курбський в числі зрадників Росії стоїть одноосібно. Мабуть, він став першим із зрадників, хто спробував підвести під свій вчинок ідеологічне обґрунтування. Причому обґрунтування це князь Курбський представив не кому-небудь, а монарху, якого зрадив, - Івану Грозному.

Князь Андрій Курбський народився в 1528 році. Рід Курбських виділився з гілки ярославських князів у XV столітті. Згідно з родовою легендою, рід отримав прізвище від села Курба.

Князі Курбські добре зарекомендували себе на військовій службі, беручи участь практично у всіх війнах і походах.

СМІЛИВЕЦЬ І МОЛОДЕЦЬ

Молодий князь Курбський на своє походження не сподівався і славу, багатство і шану мав намір добути у бою.

У 1549 році 21-річний князь Андрій узваний стольника брав участь у другому поході царя Івана Грозного на Казанське ханство, зарекомендувавши себе з кращого боку.

Незабаром після повернення з казанського походу князь був відправлений на воеводство в Пронск, де охороняв південно-західні кордони від татарських набігів.

Дуже швидко князь Курбський завоював симпатію царя. Цьому сприяло і те, що вони були майже ровесниками: Іван Грозний був всього на два роки молодший за сміливця-князя.

Курбському починають доручати справи державної ваги, з якими він справляється успішно.

У 1552 році російське військо відправлялося в новий похід на Казань, і в цей момент набіг на

російські землі зробив кримський хан Давлет Грей. Назустріч кочівникам була відправлена частина російського війська на чолі з Андрієм Курбським. Дізнавшись про це, Давлет Грей, що добрався до Тули, хотів уникнути зустрічі з російськими полками, але його наздогнали і розбили. При відбитті нападу кочівників особливо відзначився Андрій Курбський.

ГЕРОЙ ШТУРМУ КАЗАНІ

Князь проявив завидну мужність: незважаючи на серйозні поранення, отримані в бою, він незабаром приєднується до основного російському війську, що йде на Казань.

Під час штурму Казані 2 жовтня 1552 року Курбський разом з воєводою Петром Щенятевим командує полком правої руки. Князь Андрій керував атакою на Єлабугині ворота і в кровопролитній сутичці виконав поставлене завдання, позбавивши татар можливості відступити з міста, після того як в нього увірвалися основні сили росіян. Пізніше Курбський керував гонитвою і розгромом тих залишків татарського війська, які все ж зуміли вирватися з міста.

І знову в бою князь демонстрував особисту хоробрість, врізаючись в натовп ворогів. У якийсь момент Курбський звалився разом з конем: і свої, і чужі поразували його мертвим. Отямився воєвода лише через якийсь час, коли його вже збиралися забирати з поля бою, щоб гідно поховати.

Після взяття Казані 24-річний князь Курбський став не просто відомим російським воєначальником, а й наближеним царя, який перейнявся до нього особливою довірою. Князь увійшов до близького кола монарха і отримав можливість впливати на найважливіші державні рішення.

У БЛИЖНЬОМУ КОЛІ

Курбський приєднався до прихильників священика Сильвестра і окольничого Олексія Адашева, найвпливовіших осіб при дворі Івана Грозного у перший період його правління.

Навесні 1553 Іван Грозний серйозно захворів, причому виникла загроза життю монарха. Цар домагався від бояр присяги на вірність своєму малолітньому синові, проте наближені, включаючи Адашева і Сильвестра, відмовилися. Курбський, однак, був в числі тих, хто не збирався опиратися волі Грозного, що сприяло зміцненню позицій князя після одужання царя.

У 1556 році Андрій Курбський, успішний воєвода і близький друг Івана IV, пожалувався у бояри.

ПІД ЗАГРОЗОЮ РЕПРЕСІЙ

У 1558 році, з початком Лівонської війни, князь Курбський бере участь в найважливіших операціях російської армії. У 1560 році Іван Грозний призначає князя командувачем російськими військами в Лівонії, і той здобуває цілий ряд блискучих перемог.

Однак в столиці в цей час відбуваються зміни, які лякають князя. Сильвестр і Адашев втрачають вплив і виявляються в опалі, на їх прихильників починаються гоніння, що переходять у страти. Курбський, знаючи характер царя, починає побоюватися за свою безпеку.

На думку істориків, ці побоювання були безпідставні. Іван Грозний не ототожнював Курбського з Сильвестром і Адашевим і зберігав довіру до нього. Правда, це зовсім не означає, що цар згодом не міг би переглянути свого рішення.

ВТЕЧА

Рішення про втечу не було для князя Курбського спонтанним. Пізніше польські нащадки перебіжчика опублікували його листування, з якого випливає, що він щонайменше протягом декількох місяців вів переговори з польським королем Сигізмундом II про перехід на його бік. Відповідну пропозицію Курбському зробив один з воєвод польського короля, а князь, заручившись вагомими гарантіями, прийняв його.

У 1563 році князь Курбський в супроводі кількох десятків наближених, але залишивши в Росії дружину і інших родичів, перетнув кордон. При ньому було 30 дукатів, 300 золотих, 500 срібних талерів і 44 московських рублів. Цінності ці, правда, були відібрані литовською вартою, а сам російський сановник поміщений під арешт.

Незабаром, однак, непорозуміння вирішилося - за особистою вказівкою Сигізмунда II перебіжчик був звільнений і доставлений до нього.

Король виконав всі свої обіцянки - в 1564 році князю були передані великі маєтки в Литві і на Волині. Та й згодом, коли представники шляхти зверталися зі скаргами на «російського», Сигізмунд незмінно їх відкидав, пояснюючи, що князю Курбському землі передані з важливих державних міркувань.

ЗА ЗРАДУ ЗАПЛАТИЛИ БЛИЗЬКІ

Князь Курбський чесно віддавив благодійника. Він надав неоціненну допомогу, розкривши багато секретів російського війська, що забезпечило литовцям проведення цілого ряду успішних операцій.

Більш того, починаючи з осені 1564 року він особисто бере участь в операціях проти російських військ і навіть висуває плани походу на Москву, які, втім, підтримані не були.

Для Івана Грозного втеча князя Курбського стала страшним ударом. Його хвороблива підозрілість отримала зриме підтвердження - зрадив не просто воєначальник, а близький друг.

Цар обрушив репресії на весь рід Курбських. Постраждала дружина зрадника, його брати, які служили Росії вірою і правдою, інші родичі, абсолютно непричетні до зради.

П'ЯТЬ ЛИСТІВ

Особливе місце в цій історії займає листування Івана Грозного і князя Курбського, що розтягнулося на 15 років з 1564 по 1579 роки. Переписка включає всього п'ять листів - три написаних князем і два, автором яких є цар. Перші два листи були написані в 1564 році, незабаром після втечі Курбського, потім листування перервалося і продовжилось більш ніж через десятиліття.

Немає жодних сумнівів, що Іван IV і Андрій Курбський були розумними й освіченими для свого часу людьми, тому їх листування є не суцільним набором взаємних образ, а справжньою дискусією з питання про шляхи розвитку держави.

Курбський, який став ініціатором листування, звинувачує Івана Грозного в руйнуванні державних устоїв, авторитаризмі, насильстві над представниками імущих класів і селянством. Князь висловлюється в підтримку обмеження прав монарха і створення при ньому дорадчого органу, «вибраних Ради», тобто вважає найбільш ефективною систему, яка встановилася в перші періоди правління Івана Грозного.

Цар, в свою чергу, наполягає на самодержавстві як єдиному можливій формі управління, посиляючись на «божественне» встановлення подібного порядку речей. Іван Грозний цитує апостола Павла, щовсякий, хто протиставить владі, протиставить Богу.

Переписка взагалі наповнена різними посиланнями на Біблію, а також на давньоримських і давньогрецьких авторів.

СПРАВИ ВАЖЛИВІШІ СЛІВ

Що ж підштовхнуло колишніх друзів, а потім заклятих ворогів до листування? Швидше за все, кожен з них відчував внутрішні сумніви, якими не міг поділитися з оточуючими, і в письмовій полеміці намагався виправдатися сам перед собою.

Для царя це був пошук виправдання жорстоким, кривавим методом зміцнення самодержавної влади, а для Андрія Курбського - пошук обґрунтувань скоєної зради.

І той, і інший, зрозуміло, лукавили. Криваві акції Івана Грозного далеко не завжди можна було хоч якось виправдати державними інтересами, часом безчестя опричників перетворювалися в насильство в ім'я насильства.

Роздуми князя Курбського про ідеальний державний устрій і про необхідність турботи про народ представляли собою лише порожню теорію. Сучасники князя відзначали, що характерна для тієї епохи безжалісність до нижчого стану була властива Курбському і в Росії, і в польських землях.

Князь Андрій Курбський помер в травні 1583 року в своєму маєтку Милановичі під Ковелем.

Андрій Сидорчик

У НЕТИШИНІ ШКІЛЬНІ ЛІНІЙКИ ПРОЙДУТЬ 2-ГО ВЕРЕСНЯ

Цього року 1 вересня припадає на вихідний день – неділю. А тому, як розповів начальник управління освіти виконавчого комітету Нетішинської міської ради Василь Мисько, згідно із рекомендаціями Міністерства освіти і науки України, свято може бути проведено як 1 вересня, так і 2 вересня.

У нашому місті, як і на Хмельниччині загалом, колегіально було визначено провести урочистості з нагоди початку нового навчального року у понеділок, 2 вересня.

У всіх школах урочисті лінійки розпочнуться о 8.30.

ПЕРШИЙ РАЗ В ПЕРШИЙ КЛАС: 1 ВЕРЕСНЯ В РІЗНИХ КРАЇНАХ СВІТУ

Як святкують День знань в школах різних країн, і чи всюди новий навчальний рік починається восени.

Літні канікули вийшли на фінішну пряму. Уже зовсім скоро класи зустрінуть відпочилих учнів і вчителів. За традицією, в Україні навчальний рік починається із Дня знань - святою лінійкою, поздоровлень, подекуди візитів політиків.

Сценарії лінійок кожна школа підбирає на свій смак, а то і зовсім відмовляється від цієї традиції - в деяких школах влаштовують пікніки або йдуть кататися на атракціонах. Але не у всіх країнах вихід на навчання після канікул вважається чимось, що потрібно святкувати.

ПІВДЕННА КОРЕЯ: СКРОМНІ КАНІКУЛИ

Тут навчальний рік починається в березні, і складається з двох великих семестрів: березень - середина липня, кінець серпня - середина лютого. Також вся освіта в корейських школах ділиться на початкову і середню.

Перший раз в перший клас маленькі корейці йдуть у 6 років, перед цим здають іспит: чим краще дитина здасть тест, тим більше шансів, що школу батьки виберуть самі, а не з розподілу.

Вчителі на одному місці в корейських школах довго не затримуються - у них прийняті "ротації" по різних школах. Зачіска, шкільна форма і поведінку на 5+ у корейських учнів починають вимагати у 12 років, коли вони переходять на першу сходинку середньої освіти.

Особливих ритуалів по поверненню у школу з канікул тут немає - відразу до справи.

ЯПОНІЯ: ПЕРШОКЛАСНИКИ ПІСЛЯ ДНЯ ЗНАНЬ ТИЖДЕНЬ ВІДПОЧИВАЮТЬ

В Японії навчальний рік ділиться на три семестри і починається 6 квітня - приблизно в цей період починає цвісти сакура, яка в культурі країни означає початок нового життя.

Потім на канікули діти йдуть в 20-х числах липня, повертаються за парти 1 вересня, вчаться до 26 грудня, і після невеликих канікул 7 січня - знову в школі до 25 березня.

В Японії шестиденний навчальний тиждень, але кожна друга субота - вихідний. Школярі ходять у формі, гардеробів і їдалень зазвичай немає, тому залишають одяг і їдять діти в класах. Також в японських школах немає прибиральниць - чистота тут відповідальність дітей.

За традицією, напутніми промовами на День знань в квітні мучать лише першокласників: разом з батьками їх збирають у актовій залі і вирішують організаційні питання. Наступний візит у школу - через тиждень.

Учні інших класів приступають до навчання без особливих церемоній.

ІНДІЯ: У ПЕРШИЙ КЛАС В 4 РОКИ

Тут перший дзвінок дзвенить у квітні. Канікули у індійських школярів скромні - у червні і грудні. Дітей на навчання чекають з 4 років, але оцінок в Індії не ставлять не тільки малюкам, але і старшокласникам - не прийнято, зате два рази в рік проходять обов'язкові загальношкільні іспити, а в старших класах національні, як у нас ЗНО.

Дня знань як такого в Індії немає.

АЗЕРБАЙДЖАН: ВЕЛИКЕ СВЯТО

На відміну від інших экс-країн Радянського Союзу, навчальний рік в країні починається не 1-го, а 15 вересня. В Азербайджані це велике свято - ошатно вбрані школярі з квітами збираються у шкільних дворах або актових залах. Церемонія починається з гімну, потім старшокласники вітають малюків.

ІЗРАЇЛЬ: СПЕРШУ ЗНАЙОМСТВА, ПОТІМ ЦЕРЕМОНІЇ

Навчальний рік у школах стартує 1 вересня, але через релігійні свята може змінити дату. Дітей беруть на навчання з 6 років. За традицією 1 вересня малюків чекають на перший урок, який присвячений знайомству із однокласниками і вчителем. Коли діти перезнайомилися, починається урочиста лінійка, як правило, дійство відбувається на другому уроці.

Є в ізраїльських школах гарна традиція - діти пишуть свої мрії на повітряних кулях і відпускають їх в небо. Класичного дзвінка на урок і з уроку немає - його замінюють красивою мелодією. Ще в ізраїльських школах у дітей не щоденники, а тижневики.

ЧЕХІЯ: КВІТИ НЕ НЕСУТЬ

1 вересня чеські школярі не несуть букетів в школу, тут прийнято вітати педагогів квітами в кінці навчального року. Немає і помпезних лінійок - діти і батьки приходять, знайомляться з класом і вчителем, проводяться ознайомлювальний урок.

У перший тиждень найменші школярі толком не вчаться - звикають до нового режиму, з уроків починається вже другий тиждень. Від чеських школярів чекають, що вони прийдуть вже вмючи читати і писа-

ти. Також під час вступу з дитиною спілкується психолог, щоб визначити, чи готовий малюк вчитися.

НІМЕЧЧИНА:

ПОДАРУНКИ - ДІТЯМ!

Навчальний рік починається або в кінці серпня, або вже у вересні - це вирішують місцеві чиновники. У школи першокласники йдуть з 6 років, і всі ці події для дитини - свято. У перший навчальний день не вчаться - приходять цілими сім'ями, фотографуються, спілкуються. Буває, що старшокласники готують концерт для малюків, також може пройти богослужіння.

Квіти вчителям не дарують, зате перед школою батьки готують дітям подарунки - складають великі конуси з паперу, а потім наповнюють їх солодощами, канцтоварами, дрібницями для школи.

Найурочистіший момент - вхід нового класу в актову залу у супроводі вчителя. Після цього дітям дається нескладне домашнє завдання, наприклад, намалювати що-небудь.

США: ВЕЧІРКА ДЛЯ ДІТЕЙ ТА БАТЬКІВ

Коли початок навчального року, вирішують у кожному штаті окремо. Зазвичай на початку осені. Першокласників не мучать довгими промовами і привітаннями - дітей привозять до школи і знайомлять з учителем. Уроки у малюків скорочені, домашніх завдань в перші тижні не задають.

Святкують початок навчального року на вечірці, яку через 2-3 тижні влаштовує батьківський комітет у актовому або спортивному залі - діти і батьки танцюють, веселяться.

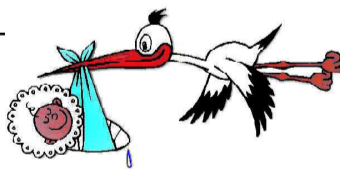
ЛОПОВНЕННЯ

З 22 по 29 серпня 2019 року в акушерському відділенні Нетішина народилося 2 немовлят, обидва хлопчики. Нетішинських немовлят цього разу - 1 хлопчик.

Мамою найбільшої новонародженої дитини стала нетішинка Ірина Вікторівна Шафар.

Її синочок народився вагою 3640 грамів при зрості 55 сантиметрів.

Щиро вітаємо батьків з поповненням у сім'ї.
Дані на 9 годину 29 серпня 2019 року.

ПРО НАС НА ЕЛЕКТРОННИХ НОСІЯХ

www.xaec.org.ua

Сторінка у мережі facebook:

www.facebook.com/khnp

YouTube канал:

www.youtube.com/xaectv

<https://perspekt.org.ua>

ПЕРСПЕКТИВА

Розповсюджується безкоштовно

30100, Хмельницька обл., м.Нетішин, вул. Лісова, 6, редакція.

Тел.: редактор 6-37-85; кор-т: 6-37-86; www.xaec.org.ua;

Головний редактор В.П. Гусаров, тел.: 6-37-84

E-mail: gusarov.viktor@khnp.atom.gov.ua

Засновник - адміністрація і трудовий колектив Хмельницької атомної електростанції

Зам. 1745. Тираж 1350 екз. Обсяг 1.44 д.а. Набір і текстові діапозитиви виготовлені у ДОД ЦГЗ ХАЕС.

Газета віддрукована офсетним способом у ДОД ЦГЗ ХАЕС. Свідоцтво про реєстрацію серії ХЦ № 200 від 25 жовтня 1994р.

